

Opinia o programie nauczania języka niemieckiego (III.2.0)

Autor: Anna Abramczyk

Tytuł programu nauczania: PROGRAM NAUCZANIA JĘZYKA NIEMIECKIEGO
KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH NA LEKCJACH JĘZYKA
NIEMIECKIEGO W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM I TECHNIKUM

Etap edukacyjny: III (liceum ogólnokształcące i technikum)

Poziom: podstawowy; podstawa programowa III.2.0

Przedstawiony program nauczania języka niemieckiego autorstwa Anny Abramczyk przeznaczony jest do realizacji na III etapie kształcenia przez uczniów, którzy rozpoczynają naukę języka niemieckiego jako drugiego w szkole ponadpodstawowej (wariant podstawy programowej III.2.0). Konstrukcja programu jest spójna i przejrzysta. Tekst składa się z dziewięciu rozdziałów, w których autorka omawia cele ogólne i szczegółowe kształcenia językowego, cele wychowania i zadania szkoły na trzecim etapie kształcenia, sposoby osiągania celów, czyli metody, techniki pracy na lekcji, techników pracy nad poszczególnymi sprawnościami językowymi, formy socjalne, sposoby indywidualizacji pracy. Ponadto program zawiera opis zakładanych osiągnięć, zasady oceniania uczniów oraz sposoby ewaluacji programu.

Podstawę teoretyczną programu stanowią koncepcje naukowe zgodne z aktualną wiedzą, tzn. konstruktywizm, partycypacja i podejście polegające na orientacji na ucznia. Autorka zwraca także uwagę na preferowane w programie zasady nauczania: pogładowość, przystępność, świadomy udział uczniów w procesie kształcenia, systematyczność, trwałość i operatywność wiedzy uczniów, łączenie teorii z praktyką.

Opis warunków i sposobów realizacji kształcenia

W programie zostały przedstawione zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego cele wychowania, zadania szkoły oraz cele ogólne i szczegółowe kształcenia przedmiotowego. Szczegółowo omówiono treści kształcenia językowego (wymagania szczegółowe), w tym także w odniesieniu do Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), w zakresie zagadnień leksykalnych, gramatycznych i funkcji językowych. Autorka omówiła też treści pozajęzykowe realizowane w procesie nauczania tzn. rozwijanie kompetencji kluczowych oraz kształcenie kompetencji komunikacyjnych i kompensacyjnych. Zaproponowane treści kształcenia nauczyciel może dostosować do potrzeb swoich uczniów i warunków, w jakich przebiega kształcenie.

Metody, techniki i formy pracy

Metody, techniki i formy pracy na lekcji są w programie dokładnie omówione. Jako wiodącą metodę nauczania wskazuje się podejście komunikacyjne o charakterze eklektycznym, co daje nauczycielowi możliwość wykorzystania innych metod adekwatnie do sytuacji dydaktycznej. Proponowana przez autorkę metodyka bliska uczniowi oznacza bowiem różnorodność metodyczną i podejście polisensoryczne, co jest zgodne z obecnymi trendami i badaniami z zakresu dydaktyki.

W programie omówione zostały dokładnie trzy propozycje technik zapewniających rozwój autonomii ucznia i rozwój kompetencji społecznych: projekt, WebQuest i metoda odwróconej lekcji. Autorka przedstawiła także szeroką paletę technik pracy służących rozwijaniu leksyki, gramatyki i działań językowych w zakresie recepcji, produkcji i przetwarzania. Każdorazowo opisy te opatrzone zostały przykładami.

Aby zapewnić optymalne warunki realizacji programu nauczania autorka proponuje różnorodność form socjalnych, od pracy indywidualnej, poprzez pracę w parach i grupach aż po plenum.

Indywidualizacja nauczania i nauczanie włączające

Sposoby indywidualizowania kształcenia zostały omówione w rozdziale 6 programu nauczania, chociaż podejście indywidualne do ucznia i dbałość o jego potrzeby stanowią motyw przewodni całego programu i informacje na ten temat pojawiają się w wielu miejscach. Jako główne zasady nauczanie określa się te, które uwzględniają potrzeby edukacyjne uczniów, ich możliwości i oczekiwania. Autorka omawia zadania nauczyciela i jego rolę w tworzeniu klimatu efektywnej współpracy na lekcji. Ponadto program uwzględnia wskazania w odniesieniu do realizacji założeń MEN w zakresie edukacji włączającej. Autorka omawia zasady pracy z uczniem zdolnym oraz z uczniem dysfunkcyjnym.

Elementy interdyscyplinarne i rozwijanie kompetencji kluczowych

Zgodnie z zaleceniami Rady Europy szkoła i nauczyciele powinni zadbać o rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych, które stanowią uzupełnienie procesu edukacji. Kształtowanie kompetencji kluczowych to nie tylko tytułowy motyw omawianego programu nauczania. Elementy integracji międzyprzedmiotowej oraz rozwijanie wszystkich kompetencji kluczowych stanowią motyw przewodni programu. Autorka uwzględnia założenia proponując odpowiednie treści kształcenia, metody, techniki i formy pracy, środki dydaktyczne, sposoby i oceniania oraz narzędzia ICT. W programie zamieszczone zostały też trzy przykładowe scenariusze lekcji, na których rozwijane są różne kompetencje kluczowe.

Ocenianie osiągnięć uczniów i ewaluacja programu

Punktem wyjścia do stworzenia kryteriów oceniania osiągnięć uczniów jest opis zakładanych osiągnięć na poziomie A2 według ESOKJ, co jest tożsame z wymaganiami szczegółowymi opisanymi

w podstawie programowe III.2.0. W programie autorka proponuje podział wymagań na podstawowe i ponadpodstawowe oraz omawia zasady, jakimi powinien się kierować nauczyciel w tym zakresie. W tej części programu nauczania zamieszczona została ogólna tabela wymagań niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen w obszarze wiadomości i umiejętności.

Omawiany program nauczania jest propozycją dla nauczycieli realizujących nauczanie według podstawy programowej III.2.0. Aby ocenić jego skuteczność nauczyciel powinien poddawać jego realizację ewaluacji. Autorka zaproponowała zakresy i narzędzia ewaluacji programu.

Mocne strony programu

Program:

1. nawiązuje w każdym zakresie do aktualnej wiedzy naukowej i tendencji dydaktycznych,
2. stwarza uczniom możliwość rozwoju własnych zainteresowań, umiejętności współpracy w grupie oraz kształcenia kompetencji kluczowych oraz uwzględnia wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT).
3. zapewnia rozwój wszystkich sprawności językowych poprzez celowe i nowatorskie wykorzystanie metod, technik i strategii nauczania, adekwatnych do wieku, zainteresowań i poziomu językowego uczniów,
4. zawiera wskazówki i proponuje zestaw narzędzi do oceniania osiągnięć uczniów.

Rekomendacja

Program nauczania realizuje wszystkie założenia podstawy programowej III.2.0., jest spójny pod względem merytorycznym i dydaktycznym. Ponadto pozbawiony jest barier, które uniemożliwiałyby jego adaptację w szkołach.

Mając na uwadze powyższe opiniuję program **pozytywnie**.

dr Danuta Koper

dr Danuta Koper – tytuł doktora nauk humanistycznych uzyskała na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwentka filologii germańskiej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Podyplomowego Studium Glottodydaktyki na Uniwersytecie A. Mickiewicza w Poznaniu. Nauczyciel dyplomowany z ponad 30-letnim stażem nauczania języka niemieckiego w szkole średniej, do roku 2014 wykładowca metodyki nauczania języka niemieckiego w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Siedlcach. Posiada uprawnienia egzaminatora maturalnego i prowadzi liczne formy doskonalenia dla nauczycieli języków obcych. Autorka materiałów pomocniczych do nauczania języka niemieckiego i polskich opracowań podręczników. Rzeczoznawca MEN podręczników do kształcenia ogólnego.